T008 A HÀM VIII (14) Q06-13-Lợi Dưỡng

Đại Tạng Kinh (Linh Sơn Pháp Bảo)

KINH TAÂNG NHAÁT A-HAØM QUYEÅN 6

Phaåm 13: LÔÏI DÖÔÕNG

KINH SOÁ 1

Nghe nhö vaày: Moät thôøi Ñöùc Phaät ôû trong vöôøn Kyø-ñaø Caáp coâ ñoäc, nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø, Theá Toân baûo caùc Tyø-kheo: –Nhaän lôïi döôõng ngöôøi thaät laø khoâng deã. Noù laøm con ngöôøi khoâng ñeán ñöôïc nôi voâ vi. Vì sao? Neáu Tyø-kheo Tu-la-ñaø khoâng tham lôïi döôõng, thì khoâng bao giôø ôû trong phaùp cuûa Ta maø boû ba phaùp y laøm ngöôøi cö só taïi gia. Tyø-kheo Tu-la-ñaø voán tu haïnh A-luyeän- nhaõ, ñeán giôø thì khaát thöïc1, taïi moät nôi ngoài moät choã2, hoaëc aên ñuùng ngoï, ngoài döôùi boùng caây, ngoaøi trôøi, thích nôi troáng vaéng, khoaùc y naêm maûnh, hoaëc trì ba y, hoaëc thích nôi goø maû, caàn thaân khoå haïnh, haønh haïnh Ñaàu-ñaø naøy. Roài khi aáy, Tyø-kheo Tu-la-ñaø thöôøng nhaän söï cuùng döôøng thöùc aên traêm vò cung caáp haèng ngaøy cuûa quoác vöông Boà-hoâ. Baáy giôø, Tyø-kheo kia nhieãm yù nôi thöùc aên naøy, daàn daàn boû haïnh A-luyeän-nhaõ, nhö ñeán giôø thì khaát thöïc, taïi moät nôi ngoài moät choã, hoaëc aên ñuùng ngoï, ngoài döôùi boùng caây, ngoaøi trôøi, thích nôi troáng vaéng, khoaùc y naêm maûnh, hoaëc trì ba y, hoaëc thích nôi goø maû, caàn thaân khoå haïnh. Ñaõ boû heát haïnh naøy roài, boû ba y, trôû veà laøm baïch y, gieát boø, saùt sinh khoâng theå keå heát; khi thaân hoaïi maïng chung, sinh vaøo ñòa nguïc. Cho neân, naøy caùc Tyø-kheo, nhôø phöông tieän naøy maø bieát lôïi döôõng thaät laø naëng, laøm cho con ngöôøi khoâng ñeán ñöôïc ñaïo Voâ thöôïng chaùnh chaân. Neáu lôïi döôõng chöa sinh, haõy cheá ngöï chôù ñeå noù sinh; ñaõ sinh roài tìm caùch khieán dieät. Nhö vaäy, naøy caùc Tyø-kheo, haõy hoïc ñieàu naøy. Caùc Tyø-kheo sau khi nghe nhöõng gì Phaät daïy, hoan hyû phuïng haønh.

KINH SOÁ 2

Nghe nhö vaày: Moät thôøi Ñöùc Phaät ôû trong vöôøn Kyø-ñaø Caáp coâ ñoäc, nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø, Theá Toân baûo caùc Tyø-kheo: –Haõy dieät moät phaùp. Ta xaùc chöùng caùc oâng thaønh quaû thaàn thoâng, caùc laäu dieät taän. Moät phaùp gì? Ñoù laø neám vò duïc.

1. Ñaùo thôøi khaát thöïc, chæ thöôøng haønh khaát thöïc. Paøli: Piòñapaøtika. Xem cht. kinh soá 5, phaåm 12 treân. Haùn: Nhaát xöù nhaát toïa , töùc nhaát toïa thöïc, ngaøy chæ aên moät laàn ngoài; moät trong caùc haïnh Ñaàu- 2.

ñaø. Paøli: Ekaøsanika. Xem cht. kinh soá 5, phaåm 12.

Cho neân, naøy caùc Tyø-kheo, haõy dieät vò ngoït cuûa duïc naøy. Ta xaùc chöùng caùc oâng thaønh quaû thaàn thoâng, caùc laäu dieät taän. Baáy giôø, Theá Toân lieàn

noùi keä naøy: Chuùng sinh ñaém vò naøy Cheát ñoïa vaøo ñöôøng aùc Nay neân boû duïc naøy Lieàn thaønh A-la-haùn. Cho neân, naøy caùc Tyø-kheo, thöôøng neân boû töôûng ñaém vò naøy. Nhö vaäy, naøy caùc Tyøkheo, haõy hoïc ñieàu naøy. Caùc Tyø-kheo sau khi nghe nhöõng gì Phaät daïy, hoan hyû phuïng haønh.

KINH SOÁ 3

Nghe nhö vaày: Moät thôøi Ñöùc Phaät ôû trong vöôøn Kyø-ñaø Caáp coâ ñoäc, nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø, trong thaønh Xaù-veä coù moät gia chuû vöøa maát moät ngöôøi con trai maø oâng raát yeâu meán, thöông nhôù, chöa töøng lìa xa. OÂng thaáy con cheát, lieàn phaùt cuoàng ñieân; ñi lang thang qua laïi khaép nôi. Neáu gaëp ai thì cuõng hoûi: “Coù gaëp con toâi khoâng?3” Roài thì, ngöôøi kia ñi laàn ñeán tinh xaù Kyø hoaøn, ñeán choã Theá Toân, ñöùng qua moät beân, ngöôøi kia baïch Theá Toân raèng: –Sa-moân Cuø-ñaøm, thaáy con toâi khoâng? Theá Toân hoûi gia chuû: –Taïi sao maët muõi khoâng vui, caùc caên thaùc loaïn vaäy? Luùc aáy gia chuû thöa Cuø-ñaøm raèng: –Khoâng vaäy sao ñöôïc? Vì sao? Hieän taïi toâi chæ coù moät ñöùa con trai, vì voâ thöôøng noù ñaõ boû toâi. Toâi raát yeâu meán thöông nhôù chöa töøng rôøi khoûi maét; vì thöông meán ñöùa con kia neân khieán toâi phaùt cuoàng. Nay toâi hoûi Sa-moân, thaáy con toâi khoâng? Theá Toân baûo: –Ñuùng vaäy, gia chuû, nhö nhöõng gì oâng ñaõ hoûi. Sinh, giaø, beänh, cheát laø thöôøng phaùp cuûa theá gian. AÂn aùi bieät ly laø khoå, oaùn gheùt gaëp nhau laø khoå. Ngöôøi con vì voâ thöôøng boû oâng, haù khoâng nhôù nghó ñöôïc sao? Luùc ñoù, ngöôøi kia nghe nhöõng gì Theá Toân noùi maø khoâng ñeå vaøo loøng, lieàn boû ñi. Treân ñöôøng gaëp ngöôøi, laïi noùi nhö vaày: –Sa-moân Cuø-ñaøm noùi raèng: “AÂn aùi maø bieät ly lieàn coù khoaùi laïc.4” Nhö nhöõng gì Sa- moân ñaõ noùi, xeùt thaät ra coù ñuùng khoâng? Ngöôøi treân ñöôøng ñaùp: –AÂn aùi bieät ly, coù gì laø khoaùi laïc? Luùc ñoù, caùch thaønh Xaù-veä khoâng xa, coù nhieàu ngöôøi ñang cuøng nhau chôi baïc. Ngöôøi kia töï nghó: “Nhöõng ngöôøi nam naøy, thoâng minh trí tueä, khoâng vieäc gì khoâng bieát. Baáy giôø

3.

Noäi dung lieân heä, xem Trung 60, AÙi Sinh kinh, T1n26,tr. 800c21. Cf. M. ii. 106.

4.

Coù söï nhaàm laãn trong baûn dòch Haùn.

ta ñem nghóa naøy hoûi nhöõng ngöôøi kia.” Nghó xong lieàn ñeán choã chôi côø baïc, hoûi moïi ngöôøi raèng: –Sa-moân Cuø-ñaøm noùi vôùi toâi raèng: “AÂn aùi bieät ly khoå5, oaùn gheùt gaëp nhau khoå*, ñoù laø khoaùi laïc.” Nay theo yù moïi ngöôøi theá naøo? Luùc ñoù nhöõng ngöôøi chôi baïc ñaùp ngöôøi naøy raèng: –AÂn aùi bieät ly coù gì khoaùi laïc? Noùi khoaùi laïc, nghóa naøy khoâng ñuùng6. Luùc ñoù, ngöôøi kia lieàn töï nghó: “Xeùt lôøi Nhö Lai thì khoâng bao giôø hö vong. Sao aân aùi bieät ly maø seõ coù khoaùi laïc? Nghóa naøy khoâng ñuùng.” Baáy giôø, ngöôøi kia vaøo thaønh Xaù-veä; ñeán beân ngoaøi cöûa cung noùi leân: –Sa-moân Cuø-ñaøm daïy nhö

vaày: “AÂn aùi bieät ly, oaùn gheùt gaëp nhau, ñoù laø khoaùi laïc.” Baáy giôø, caû thaønh Xaù-veä vaø trong cung ñeàu rao truyeàn lôøi naøy; khaép moïi nôi khoâng ñaâu laø khoâng tôùi. Ngay luùc ñoù, ñaïi vöông Ba-tö-naëc cuøng Ma-lôïi phu nhaân ôû treân laàu cao ñang vui ñuøa vôùi nhau. Khi aáy vua Ba-tö-naëc baûo Ma-lôïi phu nhaân raèng: –Chaéc laø Sa-moân Cuø-ñaøm coù noùi nhöõng lôøi naøy chaêng: “AÂn aùi bieät ly, oaùn gheùt gaëp nhau, chuùng ñeàu khoaùi laïc?” Phu nhaân ñaùp: –Toâi khoâng ñöôïc nghe nhöõng lôøi daïy naøy töø nôi Nhö Lai. Nhöng neáu Nhö Lai coù daïy nhöõng lôøi naøy thì ñieàu naøy cuõng khoâng phaûi laø hö doái. Vua Ba-tö-naëc baûo raèng: –Gioáng nhö thaày daïy ñeä töû: “Neân laøm ñieàu naøy, neân boû ñieàu naøy.” Thì ñeä töû thöa raèng: “Xin vaâng, Ñaïi sö.” Naøy Ma-lôïi, baø cuõng laïi nhö vaäy. Sa-moân Cuø-ñaøm kia tuy coù nhö vaäy, nhöng baø öng theo neân baûo raèng ñuùng vaäy khoâng khaùc, khoâng coù hö voïng. Baø haõy ñi nhanh ñi, khoâng caàn ñöùng tröôùc maët ta nöõa. Baáy giôø, Ma-lôïi phu nhaân baûo Baø-la-moân Truùc Baùc7 raèng: –Baây giôø, oâng ñeán tinh xaù Kyø hoaøn, ñeán choã Nhö Lai, nhaân danh ta, quyø goái saùt chaân Nhö Lai, laïi ñem nghóa naøy baïch ñaày ñuû leân Theá Toân raèng: “Ngöôøi trong thaønh Xaù- veä vaø trong cung ñang baøn luaän veà nhöõng lôøi maø Sa-moân Cuø-ñaøm ñaõ noùi: ‘AÂn aùi bieät ly, oaùn gheùt gaëp nhau, ñaây laø ñieàu khoaùi laïc.’ Khoâng roõ Theá Toân coù daïy ñieàu naøy khoâng?” Neáu Theá Toân coù daïy ñieàu gì, thì oâng haõy kheùo ghi nhaän trôû veà noùi laïi cho ta. Luùc ñoù, Baø-la-moân Truùc Baùc vaâng theo lôøi daïy cuûa phu nhaân, tìm ñeán tinh xaù Kyø hoaøn, ñeán choã Theá Toân, chaøo hoûi nhau. Sau khi chaøo hoûi nhau xong, ngoài lui qua moät beân, Phaïm chí kia baïch Theá Toân: –Ma-lôïi phu nhaân xin leã saùt chaân Theá Toân, thaêm hoûi Nhö Lai ñi ñöùng coù nheï nhaøng, thoaûi maùi, khí löïc coù maïnh khoûe khoâng? Giaùo hoùa keû meâ môø ngu muoäi coù meät laém khoâng? Laïi thöa nhö vaày: “Khaép nôi trong thaønh Xaù-veä naøy rao truyeàn veà nhöõng lôøi daïy cuûa Sa-moân Cuø-ñaøm nhö vaày: ‘AÂn aùi bieät ly, oaùn gheùt gaëp nhau, ñoù laø ñieàu khoaùi laïc.’ Khoâng roõ Theá Toân coù daïy nhöõng lôøi naøy khoâng?” Baáy giôø, Theá Toân baûo Baø-la-moân Truùc Baùc raèng: –ÔÛ trong thaønh Xaù-veä naøy, coù moät gia chuû maát moät ngöôøi con trai. OÂng ta nhôù ngöôøi con naøy ñeán ñoä cuoàng ñieân maát taùnh, chaïy lang thang khaép nôi, gaëp ngöôøi lieàn hoûi: “Ai

Theo ngöõ caûnh, nhö caùc ñoaïn tröôùc vaø coù leõ ñeå baûn cheùp dö chöõ khoå .
5.

6. Coù söï nhaàm laãn trong baûn dòch Haùn. T26 ibid. : Phaät noùi aùi sinh laø khoå. Nhöõng con baïc naøy noùi: AÙi thì sung söôùng. Paøli: Piyajaøtikasuttaö (M.ii. 107), nhö T26. Truùc Baùc ; T26: Na-lôïi-öông-giaø ; Paøli: Naøôijaígha. 7.

thaáy con toâi?” Nhö vaäy, thì naøy Baø-la-moân, aân aùi bieät ly khoå, oaùn gheùt gaëp nhau khoå. Ñoù laø ñieàu khoâng coù hoan laïc. Ngaøy xöa trong thaønh Xaù-veä naøy, laïi coù moät ngöôøi vì voâ thöôøng maát meï giaø, cuõng laïi cuoàng ñieân khoâng bieát Ñoâng, Taây laø gì. Laïi coù moät ngöôøi vì voâ thöôøng maát cha giaø, cuõng laïi vì voâ thöôøng anh em, chò em ñeàu maát caû. Hoï nhaân thaáy söï bieán

ñoåi cuûa voâ thöôøng naøy neân phaùt cuoàng ñieân, maát taùnh, khoâng coøn bieát Ñoâng, Taây laø gì. Naøy Baø-la-moân, ngaøy xöa trong thaønh Xaù-veä naøy coù moät ngöôøi, môùi röôùc veà moät ngöôøi vôï ñoan chaùnh voâ song. Sau ñoù moät thôøi gian khoâng laâu, ngöôøi kia töï nhieân ngheøo tuùng. Luùc aáy cha meïï cuûa ngöôøi vôï thaáy ngöôøi naøy ngheøo, lieàn naûy sinh yù nghó naøy: "Ta haõy ñoaït con gaùi laïi gaû cho ngöôøi khaùc." Ngöôøi kia, sau ñoù rình nghe ñöôïc chuyeän cha meï nhaø vôï muoán ñoaït laïi vôï mình ñeå gaû cho ngöôøi khaùc. Moät hoâm, ngöôøi kia daét dao beùn trong aùo, ñeán nhaø vôï. Trong luùc ñoù, vôï oâng ta ñang deät ôû ngoaøi vaùch. Luùc naøy oâng ta böôùc ñeán choã cha meï vôï hoûi: "Hieän taïi vôï con ñang ôû ñaâu? Meï vôï ñaùp: "Vôï con ñang deät döôùi boùng maùt ngoaøi vaùch." Luùc naøy, ngöôøi kia lieàn ñeán choã vôï, ñeán roài hoûi vôï raèng: "Raèng cha meï naøng muoán ñoaït naøng ñeå gaû cho ngöôøi khaùc phaûi khoâng?" Vôï ñaùp: "Khoâng sai, coù lôøi naøy. Nhöng toâi khoâng thích nghe lôøi naøy vaäy." Baáy giôø, ngöôøi kia lieàn ruùt dao beùn ñaâm cheát vôï, roài laáy dao beùn töï ñaâm vaøo buïng mình vaø noùi lôøi naøy: "Caû hai ta cuøng choïn laáy caùi cheát." Naøy Baø-la-moân, haõy baèng phöông tieän naøy ñeå bieát, aân aùi bieät ly, oaùn gheùt gaëp nhau khoå. Ñoù laø ñieàu saàu lo, thaät khoâng theå naøo noùi ñöôïc. Baáy giôø, Baø-la-moân Truùc Baùc baïch Theá Toân: –Ñuùng vaäy, baïch Theá Toân. Coù nhöõng ñieàu böùc naõo naøy thaät khoå, khoâng vui. Vì sao? Xöa con coù moät ñöùa con cuõng vì voâ thöôøng boû con, ngaøy ñeâm thöông nhôù canh caùnh beân loøng. Vì nhôù con neân taâm yù cuoàng ñieân, giong ruoåi khaép nôi, gaëp ngöôøi lieàn hoûi: "Ai thaáy con toâi?" Nay nhöõng gì Sa-moân Cuø-ñaøm ñaõ noùi thaät ñuùng nhö vaäy. Vì vieäc nöôùc baän roän ña ñoan, con muoán trôû veà choã mình. Theá Toân baûo: –Hieän taïi ñaõ ñuùng luùc. Baø-la-moân Truùc Baùc töø choã ngoài ñöùng daäy, nhieãu quanh Phaät ba voøng, roài ra ñi. Veà choã Ma-lôïi phu nhaân, ñem nhaân duyeân naøy taâu laïi ñaày ñuû cho phu nhaân. Luùc aáy, Ma-lôïi phu nhaân laïi ñeán choã vua Ba-tö-naëc, ñeán roài, taâu ñaïi vöông raèng: –Hoâm nay toâi coù ñieàu muoán hoûi, nguyeän xin ñaïi vöông nghe qua roài traû lôøi cho töøng vieäc. Theá naøo ñaïi vöông, coù töôûng ñeán vöông töû Löu-ly8 khoâng? Vua traû lôøi: –Raát nhôù, thöông yeâu canh caùnh beân loøng. Phu nhaân hoûi: –Neáu vöông töû coù bieán ñoåi gì, ñaïi vöông coù lo khoâng? Vua laïi traû lôøi: –Ñuùng vaäy, phu nhaân. Nhö nhöõng gì baø noùi.

Löu-ly vöông töû . T26: Tyø-löu-la Ñaïi töôùng . Paøli: Viñuøñabha-senaøpati. 8.

Phu nhaân hoûi:

–Ñaïi vöông neân bieát, aân aùi bieät ly ñeàu daãn ñeán saàu khoå. Theá naøo, taâu ñaïi vöông, coù töôûng ñeán vöông töû Y-la9 khoâng?

Vua traû lôøi:

–Ta raát yeâu quyù.

Phu nhaân hoûi:

–Ñaïi vöông. Neáu vöông töû coù bieán ñoåi gì, ñaïi vöông coù saàu öu khoâng?

Vua traû lôøi:

–Raát laø saàu öu.

Phu nhaân baûo:

–Neân baèng phöông tieän naøy ñeå bieát aân aùi bieät ly khoâng mang laïi hoan laïc. Theá naøo, ñaïi vöông coù töôûng ñeán baø Taùt-la-ñaø doøng Saùt-lôïi10 khoâng?

Vua traû lôøi:

–Thaät laø yeâu quyù thöông nhôù.

Phu nhaân noùi:

–Theá naøo, taâu ñaïi vöông, giaû söû neáu phu nhaân Taùt-la coù bieán ñoåi gì, ñaïi vöông coù saàu lo khoâng?

Vua traû lôøi:

–Ta coù saàu lo.

Phu nhaân noùi:

–Ñaïi vöông neân bieát, aân aùi bieät ly, ñieàu naøy laø khoå.

Phu nhaân noùi:

–Vua nhôù thieáp khoâng?

Vua noùi:

–Yeâu nhôù khanh.

Phu nhaân noùi:

–Giaû söû thaân thieáp coù bieán ñoåi gì, ñaïi vöông coù saàu öu khoâng?

Vua noùi:

–Giaû söû thaân khanh coù maát ñi thì ta raát saàu öu.

–Ñaïi vöông, neân baèng phöông tieän naøy ñeå bieát aân aùi bieät ly, oaùn gheùt gaëp nhau, khoâng coù gì hoan laïc.

Phu nhaân noùi:

–Theá naøo, ñaïi vöông coù töôûng ñeán daân chuùng Ca-thi vaø Caâu-taùt-la khoâng?

Vua noùi:

–Ta raát yeâu nhôù nhaân daân Ca-thi vaø Caâu-taùt-la.

Phu nhaân noùi:

–Giaû söû nhaân daân Ca-thi vaø Caâu-taùt-la coù bieán ñoåi gì, ñaïi vöông coù saàu öu khoâng?

Vua noùi:

–Neáu nhaân daân Ca-thi vaø Caâu-taùt-la coù bieán ñoåi gì thì maïng ta cuõng khoâng coøn;

huoáng chi noùi ñeán saàu öu. Vì sao? Vì ta nhôø vaøo söùc nhaân daân nöôùc Ca-thi vaø Caâu-taùt-la neân ñöôïc toàn taïi. Baèng phöông tieän naøy maø bieát maïng cuõng khoâng coøn, huoáng chi laø

9. Theo söû lieäu Paøli, Pasenadi coù hai con trai, moät laø Viñuøñabha sau naøy cöôùp ngoâi vaø moät nöõa laø Brahmadatta, xuaát gia, thaønh A-la-haùn. Khoâng roõ Y-la ñoàng nhaát vôùi ai. Taùt-la-ñaø saùt-lôïi chuûng . T26: Vuõ Nhaät Caùi
. Paøli: Vaøsabhaø-khattiyaø, moät phu nhaân 10.

khaùc cuûa Pasenadi, goác hoï Thích.

khoâng sinh saàu öu. Phu nhaân noùi: –Do ñaây ñeå bieát, aân aùi bieät ly ñeàu coù khoå naøy, maø khoâng coù hoan laïc. Baáy giôø, vua Ba-tö-naëc, quyø goái phaûi saùt ñaát, chaép tay höôùng veà Theá Toân, noùi nhö vaày: –Thaät laø kyø laï. Thaät laø kyø laï. Theá Toân kia ñaõ noùi phaùp naøy. Neáu Sa-moân Cuø-ñaøm kia ñeán, toâi seõ cuøng baøn luaän. Vua laïi baûo phu nhaân: –Töø nay veà sau ta seõ xem troïng khanh hôn thöôøng ngaøy, cho pheùp phuïc söùc khoâng khaùc ta. Baáy giôø, Theá Toân nghe Ma-lôïi phu nhaân laäp ra luaän cöù naøy cho ñaïi vöông, lieàn baûo caùc Tyø-kheo: –Ma-lôïi phu nhaân thaät raát laø thoâng minh. Giaû söû neáu vua Ba-tö-naëc hoûi Ta nhöõng lôøi naøy, thì Ta cuõng duøng nghóa naøy ñeå noùi cho vua kia, nhö nhöõng gì phu nhaân ñaõ noùi cho vua khoâng coù khaùc. Laïi baûo caùc Tyø-kheo: –Trong haøng Thanh vaên cuûa Ta, Öu-baø-tö chöùng chí tín kieân coá baäc nhaát, chính laø Ma-lôïi phu nhaân. Caùc Tyø-kheo sau khi nghe nhöõng gì Phaät daïy, hoan hyû phuïng haønh.

KINH SOÁ 411

Nghe nhö vaày: Moät thôøi, Ñöùc Phaät ôû trong vöôøn Nai trong röøng Quyû,12 nuùi Thi-muïc-ma-la13, nöôùc Baït-kyø14. Baáy giôø, gia chuû, oâng cuûa Na-öu-la15, ñeán choã Theá Toân, ñaûnh leã saùt chaân, ngoài lui qua moät beân, giaây laùt lui khoûi choã ngoài, baïch Theá Toân raèng: –Tuoåi con ngaøy ñaõ suy yeáu, laïi mang taät beänh, coù nhieàu ñieàu öu naõo. Nguyeän xin Theá Toân tuøy thôøi daïy doã khieán cho chuùng sinh ñöôïc laâu daøi an oån. Baáy giôø, Theá Toân baûo gia chuû raèng: –Nhö nhöõng gì oâng ñaõ noùi, thaân coù nhieàu lo sôï, ñau ñôùn, naøo ñaùng ñeå caäy nöông. Noù chæ coù lôùp da moûng bao phuû leân. Tröôûng giaû neân bieát, ai yû töïa vaøo thaân naøy, ñeå coù theå thaáy ñöôïc caùi vui trong choác laùt, ñoù laø taâm nieäm cuûa keû ngu, chöù khoâng phaûi laø ñieàu quyù cuûa ngöôøi trí. Cho neân, naøy tröôûng giaû, duø thaân16 coù beänh, nhöng khoâng ñeå taâm beänh. Nhö vaäy, naøy tröôûng giaû, haõy hoïc ñieàu naøy. Tröôûng giaû sau khi nghe Phaät noùi nhöõng ñieàu naøy, töø choã ngoài ñöùng daäy, laøm leã saùt

11.

Tham chieáu, Paøli, S. 22. 1. Nakula (R iii. 1); Haùn, Taïp 5 T99(107, tr. 33a6).

Quyû laâm Loäc vieân . T99: Loäc daõ thaâm laâm . Paøli: Bhesakaôaøvane migadaøya.

12.

Thi-muïc-ma-la . T99: Thieát-thuû-baø-la . Paøli: Suösumaøragira. 13.

Baït-kyø ; T99: Baø-kyø . Paøli: Bhagga. 14.

Na-öu-la Coâng . T99: Na-caâu-la . Paøli: Nakulapitaø. 15.

Ñeå baûn: Taâm . Neân söûa laïi laø thaân. 16.

chaân Theá Toân, roài ra veà. Baáy giôø, tröôûng giaû laïi töï nghó: “Nay ta coù theå ñeán choã Toân giaû Xaù-lôïi-phaát ñeå hoûi nghóa naøy.” Luùc ñoù, Xaù-lôïi-phaát ñang ngoài döôùi boùng caây caùch ñoù khoâng xa. OÂng cuûa Na-öu-la ñeán choã Xaù-lôïi-phaát, ñaûnh leã saùt chaân, roài ngoài sang moät beân. Baáy giôø, Xaù-lôïi-phaát hoûi tröôûng giaû: –Hoâm nay, tröôûng giaû nhan saéc töôi vui, caùc caên tòch tónh, aét coù lyù do. Naøy tröôûng giaû, chaéc oâng ñaõ nghe phaùp töø Phaät phaûi khoâng? Luùc ñoù, tröôûng giaû baïch Xaù-lôïi-phaát raèng: –Theá naøo, Toân giaû Xaù-lôïi-phaát, laøm sao maët maøy khoâng töôi vui ñöôïc? Vì sao? Vì con ñaõ ñöôïc Theá Toân ñem phaùp cam loà töôùi roùt vaøo loøng. Tröôûng giaû thöa tieáp: –Baïch Toân giaû Xaù-lôïi-phaát, con ñeán choã Theá Toân, ñaûnh leã saùt chaân, roài ngoài sang moät beân. Luùc aáy con baïch Theá Toân raèng: “Tuoåi con ñaõ lôùn, suy yeáu, thöôøng mang taät beänh, khoå ñau nhieàu ñieàu, khoâng theå keå xieát. Nguyeän xin Theá Toân phaân bieät thaân naøy khieán taát caû chuùng sinh ñeàu ñöôïc söï an oån naøy.” Luùc aáy Theá Toân lieàn baûo con raèng: “Ñuùng vaäy, tröôûng giaû! Thaân naøy nhieàu sôï haõi, khoå ñau, chæ coù lôùp da moûng bao phuû. Tröôûng giaû neân bieát, ai yû töïa vaøo thaân naøy ñeå coù theå thaáy ñöôïc caùi vui trong choác laùt, khoâng bieát laâu daøi phaûi chòu voâ löôïng khoå. Cho neân, naøy tröôûng giaû, ôû ñaây duø thaân coù hoaïn, nhöng khoâng ñeå taâm tai hoaïn. Nhö vaäy, naøy tröôûng giaû, haõy hoïc ñieàu naøy.” Theá Toân ñem phaùp cam loà naøy töôùi roùt vaøo loøng con. Xaù-lôïi-phaát noùi: –Theá naøo, tröôûng giaû, sao khoâng hoûi theâm Nhö Lai nghóa naøy? Theá naøo laø thaân coù hoaïn, taâm khoâng hoaïn? Theá naøo laø thaân coù beänh, taâm khoâng beänh? Tröôûng giaû baïch Xaù-lôïi-phaát raèng: –Ñuùng laø con ñaõ khoâng ñem vieäc naøy hoûi theâm Theá Toân, thaân coù hoaïn, taâm coù hoaïn; thaân coù hoaïn, taâm khoâng hoaïn. Toân giaû Xaù-lôïi-phaát, chaéc ngaøi bieát vieäc naøy, mong phaân bieät ñaày ñuû. Xaù-lôïi-phaát noùi: –Haõy laéng nghe, laéng nghe vaø suy nghó kyõ! Toâi seõ vì oâng maø dieãn roäng nghóa naøy. Ñaùp: –Xin vaâng. Xaù-lôïi-phaát baûo tröôûng giaû: –Naøy gia chuû, ngöôøi phaøm phu khoâng gaëp Thaùnh nhaân, khoâng laõnh thoï Thaùnh giaùo, khoâng theo lôøi giaùo huaán, cuõng khoâng gaëp Thieän tri thöùc, khoâng theo haàu Thieän tri thöùc; neân chuùng chaáp saéc laø ngaõ, saéc laø cuûa ngaõ, ngaõ laø cuûa saéc; trong saéc coù ngaõ, trong ngaõ coù saéc; saéc kia, saéc ta cuøng hoøa hôïp moät choã. Saéc kia saéc ta vì ñaõ taäp hoïp moät choã; baáy giôø saéc bò baïi hoaïi, di chuyeån khoâng döøng, ôû ñoù laïi sinh khôûi saàu lo, khoå naõo. Ñoái vôùi thoï*, töôûng, haønh, thöùc ñeàu nhaän thaáy ngaõ coù… thöùc, trong thöùc coù ngaõ, trong ngaõ coù thöùc; thöùc kia, thöùc ta hoøa hoïp moät choã. Thöùc kia, thöùc ta vì ñaõ hoøa hôïp moät choã; neân khi thöùc bò baïi hoaïi, di chuyeån khoâng döøng, ôû ñoù laïi sinh khôûi saàu lo, khoå naõo. Nhö vaäy, naøy tröôûng giaû, thaân cuõng coù hoaïn, taâm cuõng coù hoaïn. Tröôûng giaû hoûi Xaù-lôïi-phaát:

–Theá naøo laø thaân coù hoaïn, taâm khoâng hoaïn? Xaù-lôïi-phaát noùi: –Tröôûng giaû, ôû ñaây ñeä töû Hieàn thaùnh thöøa söï Thaùnh hieàn, tu haønh caám phaùp, cuøng theo haàu Thieän tri thöùc, gaàn guõi Thieän tri thöùc. Hoï cuõng khoâng quaùn ngaõ coù saéc, khoâng thaáy trong saéc coù ngaõ, trong ngaõ coù saéc, khoâng thaáy

saéc laø cuûa ngaõ, ngaõ laø cuûa saéc; maø saéc kia di chuyeån khoâng döøng. Khi saéc kia chuyeån dòch, vò aáy khoâng sinh ra saàu lo khoå naõo ñoái vôùi tai hoaïn cuûa saéc. Cuõng laïi khoâng thaáy thoï*, töôûng, haønh, thöùc; khoâng thaáy trong thöùc coù ngaõ, trong ngaõ coù thöùc; cuõng khoâng thaáy thöùc laø cuûa ngaõ, cuõng khoâng thaáy ngaõ laø cuûa thöùc. Thöùc kia, thöùc ta hoäi hoïp moät choã maø khi thöùc bò baïi hoaïi, ôû ñaây khoâng sinh khôûi saàu lo, khoå naõo. Nhö vaäy, naøy tröôûng giaû, thaân coù hoaïn maø taâm khoâng hoaïn. Nhö vaäy, naøy tröôûng giaû, neân tu taäp ñieàu naøy, queân thaân, tröø taâm, cuõng khoâng nhieãm ñaém. Naøy tröôûng giaû, haõy hoïc ñieàu ñoù. OÂng cuûa Na-Öu-la sau khi nghe nhöõng gì Xaù-lôïi-phaát noùi, hoan hyû phuïng haønh.

Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.